

Izabrano novo rukovodstvo

Socijalni partneri udruženi u ostvarivanju ciljeva

2

Sporazumi oporezivanja na snazi

Pooštrene mjere oporezivanja imovine

3

Socijalno partnerstvo se proširuje

Uskoro sporazum o socijalnom osiguranju

4

Broj 7 | dhjetor 2016 | Srpski / Hrvatski / Bosanski

Dodatak «work» novinama | Redakcija T +41 31 350 21 11, F +41 31 350 22 11 | info@unia.ch | www.unia.ch

Kampanja za hortikulturu

Zajedno za zelenu branšu sa budućnošću!

Težak rad baštovana treba nagraditi opšteobvezujućim Opštim kolektivnim ugovorom

Težak rad za niske plate i bijedne uslove rada. Hortikultura je kao i dosad u izuzetno lošem stanju. Sada je Unija širom Švajcarske lansirala peticiju za bolje uslove rada i želi da zajedno sa baštovanima poboljša njihovo angažovanje u branši.

Baštovan je lijepo zanimanje, međutim, za njega su potrebni velika stručnost i znanje. Baštovanima pored zanatske spretnosti treba i široko znanje o biljkama, zemlji i uticaju godišnjih doba na njih. Upravo zbog toga još više zaprepašćuje to što su njihove plate i uslovi rada toliko loši. Baštovan zarađuje i do 1000 franaka manje od građevinskog radnika i odlazi u penziju 5 godina kasnije – uprkos gotovo podjednako teškom radu. U hortikulturi je najniža minimalna plata 3800 franaka, dok ona u građevini iznosi barem 4413. Ovo nema nikakve veze sa samim poslom, već je posljedica toga da hortikultura kao jedina branša bliska građevini, nema obavezujući ko-

lektivni radni ugovor na području cijele Švajcarske. Za najveći dio važi samo neobavezujući kolektivni ugovor između saveza poslodavaca «Jardin Suisse» i njihovog partnera, malog, ne reprezentativnog saveza «Grüne Berufe Schweiz» (Zelena zanimanja Švajcarske).

Fer plate za težak rad

Ove nepravilnosti Unija posmatra već duže vrijeme. Ona je sa hiljadama članova najveći zastupnik zaposlenih u hortikulturi i postavila je sebi cilj da zajedno sa baštovanima poboljša uslove rada u zelenoj branši. Tako je Unija posljednjih godina kroz kampanje, akcije, a čak i štrajkove već napravila pomak: u posljednjih pet godina plate u oblas-

ti hortikulture porasle su za do 20% – kao ni u jednog drugoj branši.

Peticija «Budućnost za hortikulturu»

Međutim, plate nisu jedine kod kojih je neophodno hitno djelovanje. Zato je Unija u proljeće 2016. pitala preko 3000 baštovana koje su to goruće teme koje se moraju svuda riješiti. Nakon toga, baštovani Unije su u oktobru sastavili peticiju širom Švajcarske, upućenu savezu «Jardin Suisse», kako bi on konačno postao svjestan svoje odgovornosti. Baštovani Unije ovom peticijom zahtijevaju fer minimalce, ustaljeno radno vrijeme, bolje mogućnosti usavršavanja i, što je možda i najvažnije, mogućnost ranijeg penzionisanja.

Uz to baštovani i baštovanke zahtijevaju i da konačno dobiju kolektivni radni ugovor s Unijom, koji svima garantuje fer uslove rada. U nekim

kantonima Romandije već postoje lokalni kolektivni radni ugovori sa fer platama. Tako je na primjer i u Ženevi, gdje već sada postoji mogućnost ranijeg penzionisanja. Ovi postojeći ugovori pokazuju da je i u hortikulturi moguće imati fer plate i dobre uslove rada.

Zajedničko planiranje narednog koraka

I kako sada dalje? To naravno odlučuju aktivni baštovani. Međutim, to naravno zavisi i od JardinSuisse-a. Da li su oni spremni da konačno pregovaraju s Unijom oko fer uslova rada? Bilo kako bilo, jedno je već jasno: hortikultura je sada najviši prioritet. Jer, na Unijinom kongresu u Ženevi krajem oktobra delegati su odlučili da su aktivnosti na polju hortikulture treba da postanu još intenzivniji.

Editorial

Nastavak borbe za socijalniji svijet

Sa posljednjim kongresnim periodom i za mene se završava jedan ciklus, napustiću Uniju i neko vrijeme se u inostranstvu zalagati za osnovna prava. Ako mi je ovih dobrih pet i po godina koje sam provela radeći u Uniji nešto pokazalo, to je onda da je borba za pravedniji i socijalniji svijet potrebna no ikad.

Trenutno se nalazimo u teškom vremenu. Mnogim ljudima je politika ukidanja radnih mjesta i uslova rada, štedna politika mnogih zemalja, liberalizacija i privatizacija svega mogućeg što nazivamo neoliberalnom politikom unijela previše nesigurnosti. Realno ili ne, mnogi ljudi na svijetu se plaše da će izgubiti ono što imaju. Za mnoge je odgovor da se ne pomažu uzajamno i da zajedno rješavaju stvarne probleme, već da vjeruju receptu jednog Trampa, Faraža ili Blohera, koji govore da je to krivica migrantkinja i migranata ili drugih, «zlih» političara.

Ubijeđena sam da će vremenom postati jasno da prebacivanje krivice na drugoga, prije svega na najbepomoćnije u našem društvu, neće funkcionisati. Ne, odgovor mora biti da budemo hrabri i priznamo da svi imamo odgovornost i priliku da svijet promijenimo nabolje. Prihvatimo da sve radnice i radnici imaju svoj glas, da mi kao sindikalni pokret takođe moramo biti prisutni svuda i uvijek: na gradilištu, u kancelarijama koje vi čistite, u restoranima u kojim poslužujete, kuvate ili perete, ili u kancelarijama i fabrikama u kojim radite. Ne moramo da čekamo da se to dogodi, već da sami preuzmemo inicijativu. Ili, kako je jedan poznati sindikalac jednom rekao, «nemojmo tugovati, organizujmo se.»

Drage čitateljke i čitatelji, organizujmo se sada, solidarišimo se i borimo se zajedno za jedan socijalniji i pravedniji svijet!

Aurora Garcia
upravnica odsjeka za migraciju pri Uniji

News

Richemont-Radnici protestuju u Vallée de Joux i u Ženevi

Preko 700 zaposlenih u industriji satova je protestovalo 24. 11. 2016 u Vallée de Joux (VD) i u Ženevi protiv planiranih otpuštanja u luksuznoj fabrici Richemont. U jednoj rezoluciji su tražili odricanje od otpuštanja i uvođenje skraćenog radnog vremena. Richemont-Grupa, za proizvodnju luksuznih brendova Vacheron Constantin i Piaget, nedavno najavljuje ukidanje 211 radnih mjesta. Ovo najave se odnose na proizvodne pogone u Vallée de Joux (VD), u Ženevi Genf i u La Côte-aux-Fées (NE). U znak protesta protiv planiranih ukidanja radnih mjesta pogodjeni radnici i sindikat Unia pozivaju na protesne demonstracije.

Unia-članovi zahtijevaju investiranje u zdravstvo i za dobre ORU

Na Unia simpozijumu za radnike u oblasti njge i brige 19. 11. 2016 u Lucernu 100 učesnika je diskutovalo o aktuelnoj situaciji njegovateljica u zdravstvenoj oblasti. Oni zahtijevaju Opšti kolektivni ugovor na nacionalnom nivou i ulaganje od strane saveza i kantona u zdravstvenu branšu. Prisutni zdravstveni radnici su zahtijevali ulaganja u zdravstvenu oblast i dobre kolektivne ugovore na nacionalnom nivou. Samo na taj način se možemo aktivno boriti protiv nedostatka personala, stresa i pritiska na poslu.

Gradjevinski radnici zahtijevaju zabranu temporenog rada

Gradjevinski radnici iz cijele Švajcarske su razgovarali 19. 11. 2016 u Bernu o urgentnim problemima njihove branše. Posebno što zahtijevaju je zaustavljanje privremenog zapošljavanja, i zaustavljanje rastuće nesigurnosti zbog prekovnih uslova rada. Ne naposletku da bi se zaštitile kompanije koje rade korektno, oni zahtijevaju registar firmi iz branše koje se pridržavaju odredbi iz Opšteg kolektivnog ugovora. Prije pola godine Unia gradjevinski radnici su izradili manifest «Fer gradnja», kojim žele da dovedu do fundamentalne promjene u ovoj branši. Više informacija o ovom manifestu možete saznati na linku: http://www.unia.ch/fileadmin/user_upload/Kampagnen/Faires_Bauen/Manifest_Faires_Bauen.pdf

Kongres Unije 2016 u Ženevi

Potvrđen uspješni kurs sindikata Unija

Sindikata Unia postavio pravac za budućnost

Kongres Unije u Ženevi održan je u znaku kontinuiteta. Delegati su potvrdili kurs koji je sindikat postavio. Predsjednica Vanja Alleva i rukovodstvo sindikata svečano su ponovo izabrani.

Angažovane diskusije i jasno odobravanje Vanje Alleve kao predsjednice, kao i ostalih članova rukovodstva, pokazuju da je najveći Švajcarski sindikat na dobrom putu. On će u narednim godinama zadržati uspješni kurs

koji je postavio i odlučno se zauzeti za prava radnika.

Određen pravac za budućnost
Delegati su danas zaokružili diskusiju o organizacionim strategijama za na-

redne četiri godine. Preko 140 zahtjeva dokazuje da baza Unije određuje budućnost svog sindikata. Unija želi da nastavi sa rastom i uvodi usluge za svoje članove. Uz to će Unija nastaviti da poboljšava sindikalnu i poslovnu sposobnost mobilizacije i da ojačava svoj položaj u preduzećima.

Interesna grupa migracija uspješno odbranila zahtjev 134

Zahtjev interesne grupe migracija da regionalni odgovorni za interesne grupe u svom opisu posla imaju jasan opis svojih zadataka za rad integracione grupe, i da dobijaju ne samo jasno opisan zadatak u skladu sa kriterijumima utvrđenim na državnom nivou, već i jasno dogovorene vremenske resurse za rad u interesnoj grupi, usvojen je zahvaljujući dobro argumentovanim glasovima.

Zato je, međutim, zahtjev 132: «Sa radnicima sa migracionom pozadinom i prve generacije aktivno se podstiču i posjeduju sve više vodećih pozicija.» uprkos dobrim glasovima odbijanja, a kontraprijedlog Centralnog Odbora uzet u razmatranje.

Nastavak u Bilu

Rad kongresa time još uvijek nije završen. Na vanrednom kongresnom danu početkom decembra u Bilu delegati će diskutovati i odlučivati o četiri poziciona papira. Ovaj dio programa je pomjeren kako bi se našlo dovoljno prostora za demokratsku diskusiju.

IG migracija ostaje pri zahtjevu 220

Zahtjev 220 zahtijeva ravnopravnost i odsustvo diskriminacije na osnovu porijekla ili statusa boravka na polju penzionog osiguranja, i želi da na kongresnoj sjednici u Bilu dopuni svoj stav dijelom zahtjeva 255 kako slijedi: Zahtijevamo ravnopravnost i odsustvo diskriminacije na osnovu porijekla ili statusa boravka na polju penzionog osiguranja. Zbog toga se borimo za mogućnost eksportovanja penzija u zemlju porijekla ili inostranstvo. Uslučaju Sporazuma o socijalnom osiguranju sa Kosovom, Unija će povećati svoje napore za pronalaženje rješenja.

Osman Osman

«Integracioni dijalog» sa pozitivnim bilansom

Udruženi rad socijalnih partnera donosi uspjeh

TAK (Trojna aglomeraciona konferencija) je politička platforma saveza, kantona, gradova i opština za zajedničku aglomeracionu politiku. 2012 su zajedno sa sindikatima i savezima poslodavaca lansirali «integracioni dijalog». Stručno i jezičko usavršavanje najvažniji su za uspješnu integraciju migrantkinja i migranata.

Vlasti i organizacije uključene u integracioni dijalog zajedno su ustanovile 15 ciljeva, kako bi poboljšali integraciju zaposlenih imigranata. Po riječima predsjednika TAK-a, Guya Morina, većina ciljeva je ostvarena. Ponude za informisanje poslodavaca i zaposlenih znatno su poboljšane,

Za privremeno zaposlene mogućnost usavršavanja

mnogobrojni, za praksu relevantni kursevi jezika održani, a razni projekti za integraciju izbjeglica primjenjeni na radnom tržištu.

Projekti u mnogobrojnim branšama

Tu spada i projekat «Njemački na gradilištu» socijalnih partnera u oblasti građevine, sa oko 250 kurseva u protekle četiri godine. U branši čišćenja su u šest kantona održani projekti za stručno i jezičko usavršavanje izbjeglica. U oblasti ugostiteljstva i hotelijerstva lansirani su besplatni Fide kursevi jezika.

Sindikati, a posebno Unija, kao najveća organizacija migrantkinja i

migranata u Švajcarskoj, angažuju se već dugo na raznim nivoima za integraciju migrantkinja i migranata. Od 2008. posebno smo poboljšali ponudu za kurseve jezika – samo u ovoj godini održano je oko 110 takvih kurseva sa udjelom Unije.

Migrantkinje i migranti velikim dijelom učestvuju u finansiranju

Za predsjednicu Unije, Vaniju Allevu, integracioni dijalog bio je prije svega uspješan i zbog toga što su socijalni partneri direktno uključeni. Na konferenciji za medije povodom bilansa ona je ukazala da se kursevi koje organizuju socijalni partneri finansiraju od strane paritetskih fondova, koji se uplaćivani najvećim dijelom doprinosima zaposlenih. «To ne smije da se zaboravi kada se od migrantskog stanovništva zahtijeva odgovornost za sopstvenu integraciju,» kaže Alleva.

Darinka Filipovic

Privremeno zapošljavanje na oderedjeno vrijeme: stručno usavršavanje

I privremeni radnici mogu da se usavršavaju

300000 osoba u Švajcarskoj svake godine rade kao privremeni zaposleni. Zahvaljujući fondu za stručno usavršavanje «temptraining», oni mogu da se usavršavaju, kako bi ostali konkurentni na radnom tržištu. Ovdje ćeš pronaći najvažnije promjene u fondu za stručno usavršavanje.

Svi zaposleni koji su obuhvaćeni kolektivnim radnim ugovorom (GAV) za privremeno posredovanje osoblja imaju pravo na subvencionisana dalja usavršavanja. Temptraining je dosad omogućio usavršavanja koja ukupno iznose 16000000 franaka. Veliki uspjeh primorao je fond da

prilagodi svoje opšte smjernice.

Najvažnije promjene

Najvažnije promjene koje su stupile na snagu 1. avgusta:

■ Minimalno radno vrijeme za sticanje prava na subvencionisana usavršavanja sada iznosi 352 sata,

■ Iznos za usavršavanje ne smije da bude veći od 4000 franaka, a obeštećenje u slučaju gubitka plate je do 2000 franaka,

■ Zaposleni ili zaposlena mora sam/a da plati udio od 20% od cijene usavršavanja za kurseve koji koštaju preko 1000 franaka.

Primor:

Sa usavršavanje koje iznosi 4000 franaka udio ne važi za prvih 1000. Za preostalih 3000 udio iznosi 600 franaka. Privremeni radnik ili radnica dobija subvenciju u iznosu od 3400.

Sporazum o automatskoj razmjeni informacija (AIA) CH-EU

Razmjena poreskih informacija stupa na snagu

Švajcarska i 28 zemalja članica Evropske unije potpisale su sporazum za AIA. On na snagu stupa 1.1.2017. AIA je učinkovita mjera protiv prekogranične utaje poreza i za transparentan švajcarski finansijski centar u skladu sa zakonom.

Od Nove godine detaljna deklaracija imovine iz inostranstva za porez

AIA omogućuje poreskim upravama različitih zemalja da međusobno razmjenjuju informacije o bankovnim računima poreskih obveznika.

Razmjena između Švajcarske i zemalja EU

Od 2017. mogu da se skupljaju podaci, a od 2018. švajcarske poreske uprave mogu da od zemalja EU automatski dobijaju informacije o identitetu, broju računa, stanju na računu i kamatama klijenata banke koji žive u Švajcarskoj.

Koje su posljedice po poreske obveznike?

Primjena AIA tiče se svakoga ko posjeduje bankovni račun u inostranstvu, a živi u Švajcarskoj. Od 2018. će kantonalne poreske uprave mnogo jednostavnije dobijati informacije o ovim iznosima. Informacije o nepokretnoj imovini ne potpadaju pod AIA. Međutim, često je da je sa vlasništvom neke nekretnine povezan i bankovni račun, preko kog se odvija upravljanje i finansiranje. Kao posljedica toga bi i posjedovanje nekretnine u inostranstvu u budućnosti mogao da postane transparentniji za kantonalne poreske uprave.

Da li se o tome informišu i socijalna osiguranja?

Razmjena informacija tiče se samo poreskih uprava. Međutim, između kantonalnih poreskih uprava i socijalnih osiguranja u okviru borbe protiv zloupotrebe može da dođe do razmjene informacija.

Oprez, obavezno prijavljivanje!

Švajcarsko poresko zakonodavstvo

po radnim satima	subvencija	obeštećenje u slučaju izostanka plate
352	do 1000 franaka	do 750 franaka
528	do 2000 franaka	do 1250 franaka
704	do 4000 franaka	do 2000 franaka

Uslovi za dobijanje subvencije

Pravo na usavršavanje podijeljeno je po nivoima na sljedeći način:

Ukoliko se dostigne neki od nivoa po radnim satima, privremeni zaposleni ima 12 mjeseci da podnese zahtjev za usavršavanje. Nakon još jednog roka za čekanje od 12 mjeseci ponovo počinje skupljanje radnog vremena za usavršavanje.

Više informacija

Više informacija o tome na ili na njemačkom, francuskom, španskom, italijanskom i portugalskom na info@temptraining.ch ili telefonski. Više informacija o kolektivnom radnom ugovoru za privremeno angažovanje osoblja: www.tempservice.ch

1.12.2015 - 31.1.2016	1.2.2016 - 31.1.2017	1.2.2017 - 31.1.2018	1.2.2018
José Lopes a cumulé 352 heures de travail temporaire comme manœuvre. Il dispose sa demande pour un cours.	Le cours peut commencer au plus tôt le 1 ^{er} février 2016 et au plus tard le 31 janvier 2017.	Douze mois d'attente José Lopes ne peut pas déposer de nouvelle demande de formation.	Les heures de travail temporaire effectuées par José Lopes à partir du 01.02.2016 comptent pour une nouvelle demande de formation.
José Lopes a douze mois pour se former avec l'aide de temptraining.	Il obtient un remboursement CHF 1000 maximum en l'espace de douze mois pour sa formation continue.		Dès qu'il aura cumulé un minimum de 352 heures, il pourra déposer une nouvelle demande.
	Pour sa perte de gain pendant sa formation, il touche CHF 750 maximum dans les six premiers mois.		Le délai d'attente de douze mois pour un cours ou, le cas échéant, de six mois pour une perte de gain report à zéro.

Drugi stub osiguranja

Poslodavci i radnici moraju da se priključe drugom stubu socijalnog osiguranja (penzionia kasa). Novo je da svaki radnik koji ima obavezu izdržavanja djece od prvog dana obavezno osiguran.

Madalena Bortnik

intervju

Rita Schiavi

Neumorni borac za prava migrantkinja i migranata

Rita Schiavi je već mnogo godina odgovorna na polju migracije, prvo pri Sindikatu za građevinu i industriju (GBI), a zatim i pri Uniji. Ona je u velikoj mjeri uticala na rad sindikata na polju migracije. Sada u januaru 2017. odlazi u penziju. Horizonte je razgovarao sa njom.

Rita, napuštaš svoj rad na polju migracije u Uniji. Kako ti to doživljavaš?
Ne napuštam sasvim taj posao, jer ostajem član radne grupe migracija Građevinske i drvne internacionale (BHI) i u okviru toga ću pratiti i Katar kampanju u Švajcarskoj. Građevinski radnici koji u Kataru grade fudbalske terene za Svjetsko prvenstvo 2022. su migranti. Međunarodnim pritiskom želimo da poboljšamo njihove radne i životne uslove.

Zašto je za tebe rad na polju migracija važan?

Ja sam odrasla u Švajcarskoj kao dijete italijanskih roditelja. Doživjela sam strah da ću morati da napustim Švajcarsku, npr. zbog političkog angažovanja. Doživjela sam inicijativu Švarcenbah i zbog toga se angažovala u migrantskim organizacijama. Već 40 godina sam članica Colonie Libere Italiene! Rad na polju migracije nikad nije bio jednostavan. Jedina anonimna pisma i prijetnje koje sam ikad dobila u svom političkom životu došla su zbog migrantskih tema. A ksenofobija i rasizam nažalost nisu opali!

Šta se promijenilo u toku godina?

Prije svega struktura migrantskog stanovništva. Do kraja 60-ih migranti su dolazili isključivo iz Italije i Španije. Nažalost, mnogi su zaboravili da su oni tada smatrani podjednako lošim kao danas ljudi sa Kosova, iz Turske ili Afrike. Mnogi stariji Italijani kažu kako su oni bili «dobri» migranti i imaju prema novim migrantima iste predrasude koje su Švajcarci nekada imali prema njima. To smatram nepodnošljivim i najgorim kada je riječ o razvoju događaja u posljednjih 40 godina.

Šta su postigli sindikati?

Sindikatu građevinskih radnika (GBH i GBI) još od 70-ih polazi za rukom da dobro integriše migrante i sprovede ista prava u kolektivnim radnim ugovorima i na radnim mjestima. To nama sada zvuči kao da se podrazumijeva, ali u Evropi ima zemalja u kojima su migranti i migrantkinje i dalje isključeni iz npr. izbora za upravne komisije. Zbog jakog položaja migrantkinja i migranata u Uniji ona se zalaže za njihova prava, protiv ksenofobičnih inicijativa, protiv statusa sezonskog radnika i za dobijanje azila. Čak i ako često nisu bili sasvim uspješni, bilo je i ostalo važno da je Unija postala advokat migrantkinja i migranata i da nastavlja u tom smjeru. Unija je u Švajcarskoj organizacija koja okuplja najviše migrantkinja i migranata, a koju i migranti i vlasti ozbiljno shvataju.

Da li je rad na polju migracije i dalje neophodan?

Nažalost da! Za migrantkinje i migrante iz EU se situacija sa slobodom kretanja u Švajcarskoj poboljšala, ali ne i za ljude iz zemalja trećeg svijeta. Na primjer, za stanovnike Kosova prestanak Sporazuma o socijalnom osiguranju sa Švajcarskom predstavlja ogroman problem. I u izbjegličkoj politici moramo da se borimo protiv neprestanih pooštavanja Zakona o azilu, nažalost, uglavnom bezuspješno. Sada se angažujemo za poslovnu integraciju izbjeglica; tu trenutno ima napretka. Nažalost, na polju migracione politike još uvijek ima i starih, a i novih izazova.

Imaš li preporuke za budućnost ovog rada?

Spolja moramo da ostanemo pouzdan partner za vlasti i druge migrantske organizacije po pitanju migrantskih pitanja. Iznutra moramo da ojačamo naše migrantske grupe u regionima. Možda bi imalo smisla da u izvjesnim branšama radimo sa migrantskim grupama koje su specifične za tu branšu, a da na nacionalnom nivou pojačamo rad sa grupama na osnovu zemalja porijekla, kao što to već činimo sa Poljacima i Poljakinjama.

Kako ti lično nastavljaš?

U narednim godinama posvetiće se prije svega internacionalnom radu sa ženama i migrantima BHI-ja. Nakon toga ću podržati Sibel Arslan u Saveznom vijeću, prije svega po pitanju migracione politike. Ostaću član Federalne komisije protiv rasizma, a želim i da imam više vremena za sebe i svoju porodicu, da provodim više vremena u Bazelu i da u njemu budem i ponovo politički aktivna.

Marilia Mendes

Evidencija radnih sati

Sindikata Unija Vam pomaže

Sindikata Unia raspolaže sa centrom za pitanja vezana za radno vrijeme. Radi se o informacijama u vezi evidencije radnog vremena. Cilj je da imamo službu koja je specijalizovana na ovu temu i koja prati promjene i inovacije i proširuje svoje znanje. Konkretno ponuda se sastoji od sledećeg:

1. Hotline:

- Članovi (a oni koji to žele postati) mogu postaviti zahtjev/ pitanje u vezi radnog vremena i vođenje evidencije radnog vremena telefonski (0848 240 240) ili preko kontakt formulara (www.service-arbeitszeit.ch)
- Oni koji još nisu članovi sindikata mogu uputiti pitanje putem kontakt formulara.
- Što se tiče pitanja naših članova, važno je da napomenemo da ne preuzimamo predmete na obradu i ne pravimo kalkulaciju već informacije o evidenciji radnog vremena. Za pravne predmete se možete obratiti na Vašu sekciju na pravnog savjetnika.

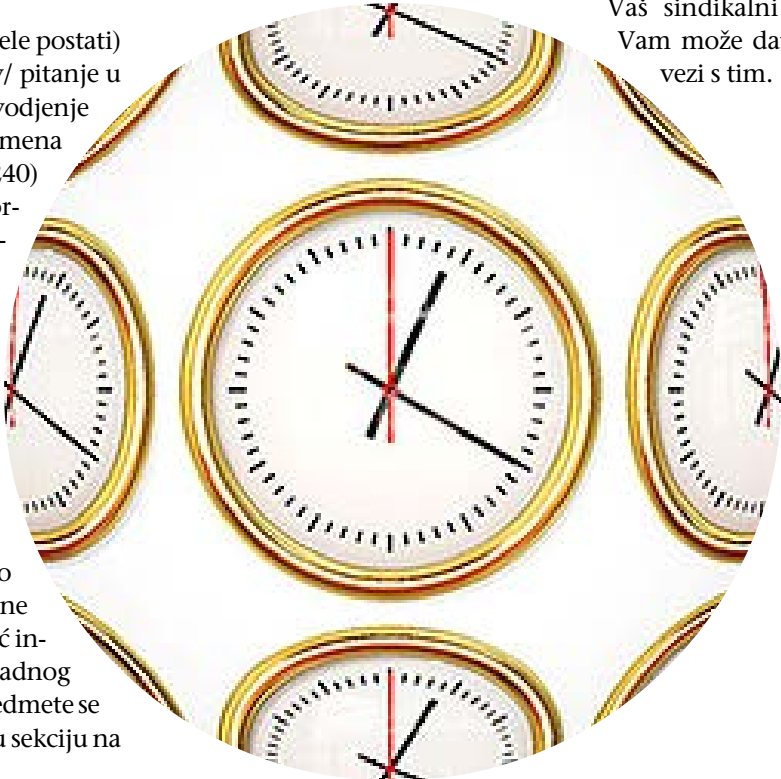
2. Savjeti:

- Radimo pravna objašnjenja o specifičnim pitanjima u vezi radnog vremena i evidencije radnog vremena
- Provjeravamo ugovore u vezi odustajanja pojednostavljene evidencije radnog vremena i dajemo našu procjenu u vezi s tim.

3. Seminari:

- Ukoliko se ukaže potreba/želja za obuku o sporazumima u vezi odustajanja od pojednostavljene evidencije radnog vremena (ili inače na teme Radno vrijeme) nudimo obuku/seminare za članove personalnih komisija.

Vaš sindikalni sekretar/sekretarica Vam može dati više informacija u vezi s tim.

Sa Unija Sindikatom postajete jači.

Ugovor o socijalnom osiguranju

Pregovori sa Kosovom u toku

Na sastanku od 16. novembra 2016. godine, Savezni savjet ministarstva unutrašnjih poslova je izdao mandat za početak pregovora o sporazumu o socijalnom osiguranju sa Kosovom. To će omogućiti građanima sa Kosova da njihove invalidske i starosne penzije budu isplaćivane u inostranstvu.

Savezno vijeće je odlučilo 2009. godine da se postojeće osiguranje o socijalnom osiguranju sa bivšom Jugoslavijom od 1. aprila 2010 ne primjenjuje na građane sa područja Kosova. Od tada jedino na Kosovu nije primjenjivan sporazum o socijalnom osiguranju. Kosovarima nije isplaćivana švajcarska starosna niti invalidska penzija u inostranstvo. To bi novi sporazum trebao ponovo da

omogući. Ovaj sporazum bi trebao da sadrži i klauzulu o pružanju međusobne podrške u borbi protiv zloupotrebe socijalnih osiguranja. Penzije iz drugog stuba osiguranja se isplaćuju u inostranstvo bez obzira da li postoji sporazum o socijalnom osiguranju.

Zakonodavstvo u oblasti socijalnog osiguranja na Kosovu kao i infrastruktura na Kosovu su se znatno

razvili od 2010. godine. Praktična saradnja sa kosovskim vlastima je procijenjena na osnovu pilot projekata.

Postignuti sporazum mora biti odobren od strane parlamenta obe zemlje. To će trajati dvije do tri godine prije nego što stupi na snagu. U švajcarskoj po nekim statistikama živi oko 112000 ljudi sa Kosova.

Dragi naši čitaoci lista Horizonte

Protekle, kao i prethodnih godina smo se trudili da na našim stranicama pružimo aktuelne, korisne informacije za Vas, da Vas podržimo u Vašim akcijama i da Vas usmjerimo ka Vašim ciljevima. Čovjek

ako je dobro informisan osjeća se sigurnije a samim tim lakše dolazi do uspjeha. U svim dešavanjima smo za Vas tu da Vam pružimo podršku i tamo gdje je nužno da Vas individualno posavjetujemo. Nekima smo uspješno riješili probleme i postigli us-

2017

Frohe Festtage und viel Erfolg im neuen Jahr.
Bonnes fêtes et meilleurs vœux pour la nouvelle année.
Buone feste e un felice anno nuovo.
Blaiss fiastas da Nadal e tut bien egi om niev.
Felices Fiestas y un próspero Año Nuevo.
Boas Festas e um próspero Ano Novo.
Srećni Božićni praznici i mnogo uspjeha u Novoj godini.
Gézuar festat dhe shumë suksese në Vitin e Ri.
Mutlu yıllar ve yeni yılda başarılar dileyorum.
Merry Christmas and a Happy New Year.

pjeh u potraživanjima, nekima smo uputama skrenuli pažnju kako sami da ostvare svoja potraživanja, u svakom slučaju tokom cijele godine smo bili i ostajemo uz Vas i za Vas tu.

Za Božićne praznike Vam želimo da se opustite i da uživate

u krugu Vaše porodice a u narednoj 2017. godini želimo da nižete uspjehe i da zajedno; Vi sa nama i mi sa Vama se radujemo novim radnim pobjedama i dostignućima.

Želimo Vam sretnu i veselu Novu godinu i radosne Božićne praznike, da ih provedete sa najdražim osobama u duhu dobrog raspoloženja, veselja i u opuštenoj atmosferi.

Redakcija lista Horizonte

Darinka Filipovic

Integracione mjere: Zar zarada nije osigurana?

Roditeljske obaveze: moram li uprkos tome da radim prekovremeno?

Utorkom radim samo ujutru i svaki put moram da napustim kancelariju u 11:30, kako bih mogla da pokupim djecu iz dnevnog boravka (KiTa). Nedavno mi je došao šef u 11 sati i zahtijevao da ostanem sat vremena duže, jer je bilo mnogo posla. Međutim, nisam mogla da za tako kratko vrijeme nadem nekoga ko će pokupiti moju djecu i skuvati im ručak. Smije li moj šef da zahtijeva ovaj prekovremeni rad?

Myriam Muff: Ne. A to u Vašem slučaju ima sljedeći razlog: jedan od preduslova za prekovremeni rad je da on može da se dodijeli određenom zaposlenom (Obligaciono pravo, Član 321c). A to u velikoj mjeri zavisi od ličnih odnosa. Prekovremeni sati se ne mogu dati ukoliko ih šef isplanira u posljednji čas, ukoliko do njih dođe jer je poslodavac loše organizovao preduzeće, i/ili ukoliko Vi u svoje slobodno vrijeme morate da obavite važne lične stvari. Morate da se brinete o svojoj djeci, te roditeljske obaveze su čak navedene i u zakonu. To Vaš šef zna. Na to dolazi i da je prekasno isplanirao prekovremene sate. Zbog ova dva razloga on od Vas ne smije da zahtijeva prekovremeni rad.

work, 03.11.2016

Zaštita od otkaza: Mogu li naknadno da se pozovem na nju, iako je već sve obračunato?

Prije nekog vremena mi je šefica dala otkaz, radni odnos okončan je prije dobrih mjesec dana. Pošto mi je dugovala još novca, između ostalog zbog prekovremenog rada i neplaćenog odmora, neposredno poslije isteka otkaznog roka sklopile smo dogovor. U njemu se firma obavezuje da mi isplati 6000 franaka. Dogovor koji su potpisale obje strane uz to predviđa da se mi «per saldo aller gegenseitigen Ansprüche aus dem Arbeitsverhältnis auseinandergesetzt erklären», dakle da je sve obračunato i sređeno. Međutim, prije nekoliko dana sam primjetila da sam trudna. A moj lekar kaže da sam već bila trudna i kada sam dobila otkaz. Znam da šefica nije smjela da mi da otkaz za vrijeme trudnoće i želim odmah da počnem ponovo da radim u mojoj nekadašnjoj firmi. Mogu li uprkos potpisanom dogovoru da se pozovem na svoju zaštitu od otkaza?

Myriam Muff: Da. Savezni zakon je još prije nekoliko godina odlučio da zaštita od otkaza za trudnice ne zavisi od toga da li nadređeni znaju za trudnoću ili ne. Zbog toga žene u osnovi i nakon isteka otkaznog roka mogu da se pozovu na zaštitu od otkaza. U njihovom slučaju ni dogovor sa firmom ništa ne mijenja. I to i uprkos takozvanoj klauzuli o saldou. Razlog tome je zabrana odricanja u Obligacionom pravu (OR, Član 341). Po njemu između ostalog ne smije da se odriče zahtijeva koji nastaju iz obaveznog zakonodavstva. To važi i za zaštitu od otkaza pri trudnoći (OR, Član 336c pasus 1 slovo C). Kako Vi u trenutku dogovora još uvijek niste znali da ste trudni, šefica ne može da kaže da je pozivanje na zaštitu od otkaza neiskreno, a time i zloupotreba. Dakle, možete svojoj firmi da kažete da je otkaz nevažeći, jer ste u tom trenutku bili trudni.

work, 03.11.2016

Impressum: Beilage zu den Gewerkschaftszeitungen work, area, Événement syndical | Herausgeber work, Gewerkschaft Unia, Chefredaktion: Marie-José Kuhn; Événement syndical SA, Lausanne, Chefredaktion: Sylviane Herranz; Edizioni Sociali SA, Lugano, Chefredaktion: Claudio Carrer | Redaktionskommission A. García, A. Rogalewski, D. Filipovic, E. Sariaşlan, M. Martin, M. Mendes, O. Osmani | Sprachverantwortlich Dara Filipovic | Layout I. Schmieder, Unia | Druck Tagblatt Print, Im Feld 6, 9015 St. Gallen | Adresse Unia Redaktion «Horizonte», Weltpoststrasse 20, 3000 Bern 15, darinka.filipovic@unia.ch

Die Gewerkschaft. Le Syndicat. Il Sindacato.

www.unia.ch